

Täienduskoolituse õppekava

1. Õppekava nimetus: Kuidas kaasata õpilasi?

2. Õppekavarühm: Aineõpetaja koolitus

3. Eesmärk ja õpiväljundid

3.1 Eesmärk

Koolituse eesmärk on toetada laste ja noortega töötavaid spetsialiste kaasamaks tegevustesse õpilasi. Koolituse tulemusel osalejad soovivad ja oskavad kaasata õpilasi koolielu puudutavate küsimuste lahendamisesse ja otsustusprotsessi nii, et õpilaste osalus koostöös ühise eesmärgi nimel on edukas kõigi osapoolte jaoks.

3.2 Õpiväljundid

Koolituse lõpuks õppija

- tunneb kommunikatsiooniprotsessi seaduspärasusi
- teab kaasamise põhimõtteid
- oskab põhjendada õpilaste kaasamise vajalikkust ning edasi anda oma teadmisi kolleegidele
- tunneb ja oskab kasutada laste ja noorte kaasamise erinevaid vorme
- oskab jagada vastutust, ära tunda ja äratada huvi õpilastes
- juhindub töös õpilaste reaalsest kaasamisest
- oskab kaasata õpilasi kooli tervisenõukogu töösse

4. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste õpetajad ja töötajad (huvijuhid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid, koolijuhid, tervishoiutöötajad jt), õpilasesinduse liikmed, tervisenõukogu liikmed, kooli hoolekogu esindajad.

Praktiline kasu koolitusest on suurem, kui ühest koolist osaleb 3-4 inimest (sh õpilased, koolijuhtkonna esindaja, õpetaja/huvijuht/sotsiaalpedagoog/psühholoog vm).

5. Õppe kogumaht (sealhulgas e-õppe, auditoorse kontaktõppe; praktilise ja iseseisva töö osakaal), selle ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Õppemaht on 20 akadeemilist tundi, sh 16 akadeemilist tundi kontaktõpet ning 4 akadeemilist tundi iseseisvat tööd.

Koolitused toimuvad õppetöoks sobivate tingimustega koolitusruumides.

Õppevahendid on:

- * koolitusmaterjal
- * probleemilahenduse kaardid
- * metafoorikaardid
- * erialane kirjandus

6. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

Õppe sisu	Õppemeetodid ja -materjalid
Töögrupi häälestamine ja juhtimine	Arutelu, mängud, grupi sotsiomeetria, kaardid
Suhtlemistõkked ja nende ületamine	Miniloeng, grupiarutelud, harjutus
Kaasamise mõiste ja põhimõtted	Miniloeng, arutelu, kogemuste refleksioon, kaardid
Kommunikatsiooniprotsesside seaduspärasused	Miniloeng, arutelu
Muutuste tasemed R. Diltsi järgi	Miniloeng, lugude jutustamine, kogemuste refleksioon, arutelu
Osaluse vormid ja kaasamise meetodid	Miniloeng, harjutused
Koostöövõrgustikud kui ressurss, tervisenõukogu tegevus	Arutelu, maailma kohvik, refleksioon
Iseseisev töö: Õpilaste osaluse ja kaasamise hetkeseisu kaardistus oma koolis koos tulevikuvisiooni määratlemisega	

Koolitajad kombineerivad töövõtteid vastavalt grupi valmisolekule, ootustele ja vajadustele. Uue info ja materjali edastamisel kasutavad koolitajad interaktiivseid ja kaasavaid meetodeid.

Praktiliste tegevustena ja kogemuste vahetamiseks teevad koolitajad grupitöid. Kasutatakse juhtumite analüüsi ja enesetunnetuse avardamiseks tutvumist erinevate rollidega. Koolituse käigus omandatakse mitmete grupiharjutuste kasutamise meetoodika.

Soovituslikud materjalid:

1. Helina Kärgenberg, Piret Jeedas. 2013. Ruumi loojad. Kuidas kaasavalt juhtides muutusi luua. <https://kaasamine.ee/wp-content/uploads/2017/01/raamat-ruumi-loojad-140109.pdf>
2. Jere Brophy. 2013. Kuidas õpilasi motiveerida? <https://www.digiraamat.ee/product/Kuidas-opilasi-motiveerida-2499>
3. Marit Valge, Urmo Reitav. 2009. Noorte kaasamine ja osalus. Käsiraamat.

- http://noortekogud.ee/upload/file/NKde_kasiraamat_7MB.pdf
4. Tom Croft, Veronique Crolla, Benoît Mida-Briot. 2003. Sotsiaalne kaasatus. T-kit käsiraamat. Euroopa Nõukogu Kirjastus. http://mitteformaalne.ee/wp-content/uploads/2014/07/tkit8_Sotsiaalne-kaasatus.pdf
  5. Kristi Jüristo (toim). Kaasava noorsootöö käsiraamat. SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo. http://mitteformaalne.ee/wp-content/uploads/2014/07/kaasava_noorsootoo_kasiraamat_lowreso.pdf
  6. Hille Hinsberg, Urmo Kübar. 2010. Kaasamise käsiraamat ametnikele ja vabaühendustele. <http://www.ngo.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=29346/Kaasamise+k%E4siraamat.pdf>
  7. Kaidi Holm. 2007. Hea valitsemine. Käsiraamat tänastele ja tulevastele vabaühenduste valitsejatele. <http://www.ngo.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=29346/Kaasamise+k%E4siraamat.pdf>

7. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused

Koolituse läbimise tingimuseks on vähemalt 85 protsendi ulatuses kontaktõppes osalemine, lisaks iseseisva töö ülesande sooritamine.

8. Väljastatavad dokumendid (töend või tunnistus)

Töend

9. Koolitaja(te) kvalifikatsioon (koolituse läbiviimiseks vajaliku kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus)

Pille Murrik - koolitaja ja pereterapeut, kes algselt õppis Tartu Ülikoolis arstiks ning on läbinud Rootsi Moreno Instituudis psühhodraama terapeudi väljaõppe.

Ta on täiendanud ennast Eesti NLP Instituudis, Gordon Training International Õpetajate Kooli kursusel, Eesti Pereteraapia Ühingu süsteemse perekonnateraapia väljaõppes jpm. Praktilisi suhtlemisoskuseid ning teraapiameetodeid õppima ajendas teda mõistmine, et rahuldamatata vajadused ja oskamatus oma tunnetega toime tulla võivad viia haigestumiseni.

Pille on 25 aastat tegutsenud koolitajana valdavalt haridus- ja sotsiaalmaastikul, lisaks teinud meeskonnakoolitusi ja supervisioone. Ta õpetab erinevaid aineid mitmes Eesti kõrgkoolis, on kaasatud TLÜ mentorkoolitusse ja alustavate õpetajate tugiprogrammi. Pille püüab koolitusel lähtuda osalejate vajadustest ja rõõmustab, kui grupiga tekib sünergia. Koolitustel osalenud ütlevad Pille kohta, et ta on kaasahaarav, arvestab erinevate õppimisstiilidega, seob teooria praktiliste ülesannetega ja oskab õiges suunas mõtlema ja tegutsema panna.

Tallinna Ülikooli Avatud akadeemia tunnustas Pillet "Aasta Koolitaja 2016" tiitliga. Õpilaste kaasamise puhul peab oluliseks eelkõige kooli töötajate eneste motiveeritust, süsteemset mõtlemist, oskust märgata, kuulata, leida kaasalööjaid, samuti oskust vastuseisjaid mõista.

Urmo Reitav - tegutseb koolitaja, mentori ja konsultandina. On öeldud, et unistuste järgimine tähendab järgneda oma südame kutsele ning pole võimalik eksida, kui oma südant järgida. Urmo on seda ise korduvalt kogenud ja lähtub sellest praegugi. Ta väärtustab avatust, loovust ja arengut. Talle meeldib avastamine ja sellega kaasnev avastamisrõõm, sest nii endas kui ümbritsevas on palju avastamisväärt. NLP õpingutelt on ta kaasa võtnud mõtte, et igas inimeses on olemas kõik sisemised ressursid, mida ta õnnestumiseks vajab. Aga sageli me vajame kedagi kõrvale inspireerima, hoogu andma või toetama.

Ta omab magistrakraadi haridusteaduses ning on end täiendanud mentorluses, coachingus, juhtimises ja täiskasvanukoolituses. Urmo töökogemus on mitmekesine ja seotud eelkõige inimestele arengu- ja kasvutingimuste loomisega. Aastatel 2002-2017 töötamine noorsootöö lektorina nii Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias ja Narva kolledžis. Õpetajana on ta tegutsenud nii põhikoolis, gümnaasiumis kui ka kutsekoolis. Tal on olnud rõõm ja võimalus olla mitme uue algatuse käivitaja, sh nii Viljandi Hariduse Arengufondi kui ka Paide Gümnaasiumi. Noorsootööga alustas ta juba eelmisel sajandil, korraldades laagreid ja noortevahetusi, juhendades erinevaid noortegruppe ja ettevõtmisi. Ta on koostanud arvukalt projektitaotlusi, neid juhtinud kui ka pannud end proovile projektide hindajana.

SA Archimedes Euroopa Noored büroo on tunnustanud teda „Noortevaldkonna aasta koolitaja 2011.a“ tiitliga ning samal aastal valiti ta TÜ Viljandi kultuuriakadeemia tudengilemmikuks. Teised on öelnud, et Urmo energia näib lõputu. Tal on palju häid mõtteid, tegutsemisindu ja oskus kaasa haarata ka kõige passiivsemaid inimesi.